

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

CIVIS

CIVIS - Τομέας Εργασίας 3

WP3: CIVIS local engagement and territorial impact
Open Labs

Μάρλεν Μούλιου – Μαρία Ιακώβου
Συντονίστριες

CIVIS Open Labs

CIVIS Open Labs: think globally, act locally

2021

Συνεχής συμμετοχή στις τακτικές (μηνιαίες) συναντήσεις της Διεθνικής Ομάδας του WP3
Δημόσια πρόσκληση για συλλογή πρώτων ιδεών από πιθανούς κοινωνικούς εταίρους
Ομαδοποίηση 45 ιδεών – Δημιουργία Θεματικών Ομάδων – Υλοποίηση διαδικασιών διαβούλευσης
Ωρίμανση ιδεών | συν-σχεδιασμός προτάσεων

2022

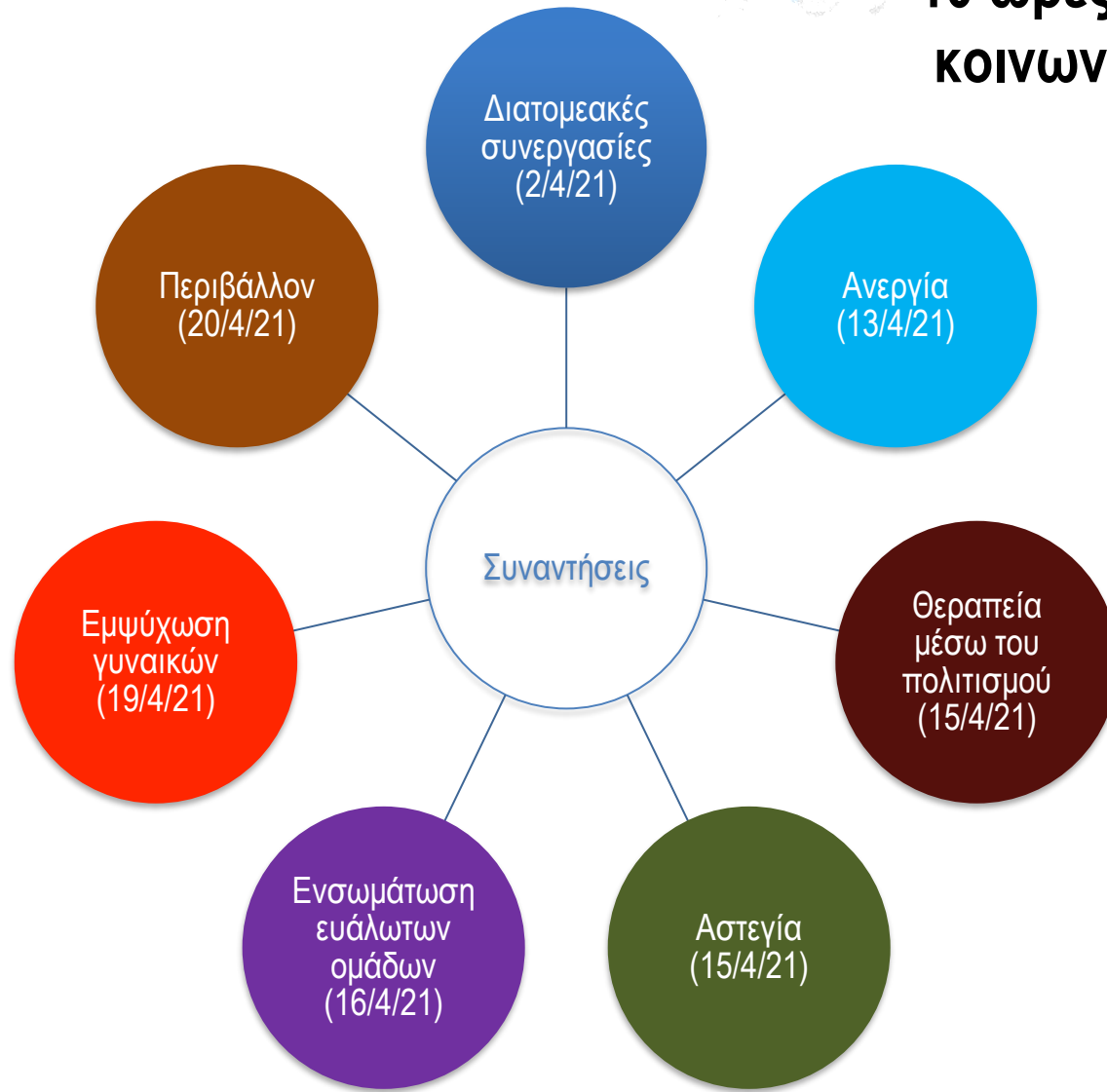
Προκήρυξη για οριστική υποβολή προτάσεων έργων από κοινωνικούς εταίρους
Παραλαβή προτάσεων & αξιολόγηση
Επιλογή πέντε (5) προτάσεων για χρηματοδότηση
Αναμονή για ενημέρωση από τον ΕΛΚΕ ως προς την οικονομική διαχείριση

Έναρξη δράσεων Ιανουάριος 2022
Ολοκλήρωση δράσεων έως τον Ιούλιο του 2022

7 θεματικά διαδικτυακά εργαστήρια

10 ώρες συζήτησης με κοινωνικούς εταίρους

Διατομεακές συνεργασίες

Ανεργία

Θεραπεία μέσω του πολιτισμού

Αστεγία

Ενσωμάτωση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

Περιβάλλον

- Διδακτορικοί ερευνητές
- Μεταπτυχιακοί φοιτητές
- Μέλη ΔΕΠ/ΕΔΙΠ ΕΚΠΑ
- Εκπρόσωποι ΜΚΟ & ΑΜΚΕ
- Εκπρόσωποι Κρατικών Φορέων
- Διεθνείς φορείς
- Πολιτιστικοί φορείς
- Διοικητικοί ΕΚΠΑ

Open Labs

τι είναι;
ποιο το όραμα;
ποια η αποστολή;

ένας **δίαυλος επικοινωνίας** των πανεπιστημίων με την Κοινωνία των Πολιτών για το μοίρασμα γνώσεων, την ανάπτυξη ιδεών και πρωτοβουλιών, τον σχεδιασμό λύσεων πάνω σε ποικίλα ζητήματα που αφορούν τις τοπικές κοινότητες

με **τοπική ισχύ** αλλά και **προοπτικές διάχυσης** ισχύος σε όλα τα μέρη του Δικτύου CIVIS

με **αποστολή** την δημιουργία δυναμικών διαδικασιών διασύνδεσης και **συν-σχεδιασμού** με διαφορετικούς εταίρους για την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων σε συγκεκριμένα προβλήματα με γνώμονα την **διεπιστημονική και διατομεακή δράση**

Εισαγωγή της μεθοδολογίας Service Learning
ως βασικού εργαλείου για την υλοποίηση των projects

Τι είναι;

Υλοποίηση πιλοτικών projects
(σύντομης 3-6μηνης διάρκειας με συμβολική χρηματοδότηση /seed funding)...για

- σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις τοπικές ανάγκες και προκλήσεις
- εναρμόνιση της έρευνας και καινοτομίας με τις προτεραιότητες του CIVIS, τις τοπικές στρατηγικές για Smart Specialisation και Sustainable Development Goals (SDGs)
- διεπιστημονική προσέγγιση με συν-σχεδιαστικές διαδικασίες
- δημιουργία ευκαιριών για μεταφορά των μικρών πιλοτικών project σε μεγαλύτερη οικονομία κλίμακας και εξεύρεση νέων χρηματοδοτικών πηγών
- εμπλοκή της Κοινωνίας των Πολιτών για ενίσχυση της συλλογικής επιστημονικής γνώσης (Citizen Science)

10 universities, 10 cities, a myriad of opportunities

Conceived as open and collaborative spaces, CIVIS Open Labs create **a forum where universities and local citizens can meet**. Together they develop solutions to the challenges facing their city and region. Through innovative thinking and the **co-creation of projects**, participants can launch **creative and inclusive initiatives** which have a positive impact on the wider community.

We work together with our local stakeholders, encouraging initiatives which:

- **Address societal challenges**, connected to the Sustainable Development Goals and aligned with the **CIVIS challenge-driven approach**
- **Foster citizen involvement and participation** to help find solutions to local problems
- **Promote civic values** such as inclusivity, solidarity, and equality
- **Promote service-learning** through initiatives that connect academic content with hands-on experience

Service Learning

Service Learning is an innovative pedagogical approach that integrates meaningful community service or engagement into the curriculum and offers students academic credit for the learning that derives from active engagement within community and work on a real world problem. Reflection and experiential learning strategies underpin the learning process and the service is link to the academic discipline. Service learning brings together students, academics and the community whereby all become teaching resources, problem solvers and partners. In addition to enhancing academic and real world learning, the overall purpose of service learning is to instil in students a sense of civic engagement and responsibility and work towards positive social change within society.

CIVIS Open Lab Athens

Το **Ανοιχτό Εργαστήριο του ΕΚΠΑ** δημιουργήθηκε στα πλαίσια της ευρωπαϊκής συμμαχίας των πανεπιστημίων του **CIVIS**. Επιδίωξη του είναι να συμβάλει στη διάδοση της γνώσης, της καινοτομίας, του σχεδιασμού και της εφαρμογής νέων πρακτικών σε ζητήματα που αφορούν τις τοπικές κοινωνίες. Το Ανοιχτό Εργαστήριο του ΕΚΠΑ, όπως και τα αντίστοιχα των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων-εταίρων της συμμαχίας, θα αποτελέσει τον **πυλώνα της συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων και της κοινωνίας των πολιτών**.

Η δράση του Ανοιχτού Εργαστηρίου ξεκίνησε με την πρώτη πρόσκληση συμμετοχής στα τέλη Ιουνίου 2021 (ενώ είχε προηγηθεί συστηματική προετοιμασία του Εργαστηρίου από τις αρχές του 2021), στην οποία αξιολογήθηκαν έξι (6) προτάσεις και επελέγησαν τελικώς πέντε (5). Από τον Σεπτέμβριο του 2021, το γραφείο του CIVIS υποστηρίζει τη λειτουργία των προγραμμάτων αυτών, τα οποία στοχεύουν στην ανάπτυξη μιας «γέφυρας» ανάμεσα στην κοινωνία και το ΕΚΠΑ σε συνεργασία με διάφορους φορείς (πχ ΜΚΟ, Δήμους, Οργανισμούς κ.α).

Όλα τα έργα είναι **διατομεακά και διεπιστημονικά**, εντάσσονται και εκφράζουν τους παρακάτω τέσσερις (4) διαφορετικούς θεματικούς τομείς:

- Κοινωνία, Πολιτισμός και Πολιτιστική Κληρονομιά
- Πόλεις, Περιοχές και Κινητικότητα
- Κλίμα, Περιβάλλον και Ενέργεια
- Υγεία

Η χρηματοδότησή τους διέπεται από το πλαίσιο της Ε.Ε. για τη χρηματοδότηση εκκίνησης των Ανοιχτών Εργαστηρίων του CIVIS, ενώ οι δράσεις τους θα ολοκληρωθούν έως τα τέλη Ιουλίου 2022.

CIVIS Open Lab Athens

Έργο 1: «Πρασινίζοντας την Γειτονιά μας»

Οι προτεινόμενες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του εν λόγω έργου θα επικεντρωθούν στην ανάγκη σύνδεσης των πολιτών που διαβιούν στην Αθήνα με τη φύση και στην πρόσβαση αυτών σε δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και άλλες που αφορούν στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Η σύνδεση με τη φύση είναι ιδιαίτερα επωφελής για όλους, κυρίως όμως για τα άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, καθώς μπορεί να βελτιώσει τη σωματική και τη ψυχική τους υγεία, όπως επίσης να προωθήσει και την κοινωνική τους ένταξη. Οι προτεινόμενες εκπαιδευτικές δραστηριότητες υπάρχουν ήδη σε τοπικό επίπεδο και άλλες θα δημιουργηθούν από φοιτητές του ΕΚΠΑ και θα υλοποιηθούν στα «πάρκα τσέπης» που έχει ήδη δημιουργήσει η ΜΚΟ «Οργάνωση Γη» σε συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων. Στοχεύουν στην εκπαίδευση και στην ενεργοποίηση των πολιτών σε ζητήματα που σχετίζονται με την αστική βιωσιμότητα μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων, καθώς και στην ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, της ακαδημαϊκής κοινότητας και άλλων τοπικών φορέων προκειμένου να δημιουργηθούν πρωτοβουλίες επωφελείς για την τοπική κοινωνία που συμβάλλουν στην αστική βιωσιμότητα. Οι δραστηριότητες θα υλοποιηθούν από το μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μουσειακών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και των συντονιστών της «ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΓΗ».

Κοινωνικοί Εταίροι: **Δήμος Αθηναίων,**

The home project,

Κέντρο ActionAid,

Κέντρο Ημέρας της Πανελλαδικής Ένωσης για την Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση και την Επαγγελματική Επανάταξη (ΠΕΨΑΕΕ),

Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Αθηνών,

Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών

Πανελλήνια Ένωση Επαγγελματικών Γεωτεχνικών & Επιχειρήσεων Πρασίνου

(ΠΕΕΓΕΠ) Συμμετέχοντες ΕΚΠΑ: Μεταπτυχιακοί Φοιτητές Μουσειακών Σπουδών

Υπεύθυνοι Υλοποίησης – Επικοινωνία: Επίκουρη Καθηγήτρια Μυσειολογίας Μάρλεν Μούλιου

mmouliou@arch.uoa.gr, ORGANOWSHE.GH fr@organizationearth.org, nk@organizationearth.org

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΗ

περιβάλλον | ενέργεια | πολιτισμός

CIVIS Open Lab Athens

Έργο 2: Η έμφυλη διάσταση στους προϋπολογισμούς ΟΤΑ. Χαρτογράφηση των αναγκών γυναικών/κοριτσιών στην περιοχή του Κολωνού

Το εν λόγω έργο στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των γυναικών/κοριτσιών διαφορετικών κοινωνικών ομάδων και στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων στην περιοχή του Κολωνού μέσω της χαρτογράφησης των αναγκών τους και της αποτύπωσής τους σε έναν διαδραστικό χάρτη. Ο διαδραστικός χάρτης θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο ενημέρωσης και θεσμικής πίεσης για τη διαμόρφωση ενός συμπεριληπτικού προϋπολογισμού στον Δήμο Αθηναίων, με γνώμονα τις γυναίκες και τα κορίτσια, στο πλαίσιο του έργου GREAT budgeting που υλοποιείται από το 2020 υπό τον συντονισμό της ActionAid Ελλάς. Ομάδα φοιτητών/-τριών του Τμήματος Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ, σε συνεργασία με την ActionAid Ελλάς, την ομάδα δράσης πολιτών του Κολωνού και τους εταίρους του έργου GREAT budgeting, θα λάβουν μέρος στην ερευνητική δραστηριότητα συνδυάζοντας τις θεωρητικές τους γνώσεις και τα ερευνητικά/γνωστικά μέσα εργασίας για τις έμφυλες διακρίσεις με την πρακτική εμπειρία και την εξεύρεση λύσεων, ερχόμενοι σε άμεση επαφή με τις προκλήσεις των γυναικών/κοριτσιών στην περιοχή του Κολωνού.

Υπεύθυνοι Φορείς Υλοποίησης

Φορέας: ActionAid Hellas

act!onaid

Κοινωνικοί Εταίροι:

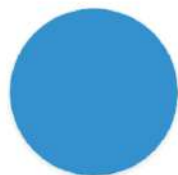
Δήμος Αθηναίων,

Δήμος Καρδίτσας,

Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας Τοπικές ομάδες δράσης πολιτών

Συμμετέχοντες ΕΚΠΑ: Τμήμα Κοινωνιολογίας

Υπεύθυνοι Υλοποίησης – Επικοινωνία: Αναπληρωτής Καθηγητής Δημήτριος Παρσάνογλου dimparsa@soc.uoa.gr, Μάττα Σαμίου Matta.Sammiau@actionaid.org, Κατερίνα Καίσαρη Katerina.Kaisari@actionaid.org

κοινωνία | πολιτισμός

CIVIS Open Lab Athens

Έργο 3: «Πολιτιστικοί οργανισμοί, μουσεία, άνοια και ενδυνάμωση δεξιοτήτων»

Στο εν λόγω έργο, επαγγελματίες πολιτιστικών ιδρυμάτων, πτυχιούχοι και προπτυχιακοί φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων από τον χώρο του πολιτισμού, θα εκπαιδευτούν μέσω διαδικτυακών σεμιναρίων και εργαστηρίων από αναγνωρισμένους επαγγελματίες της Ελλάδας, του Ηνωμένου Βασιλείου και ερευνητές του ΕΚΠΑ, που δραστηριοποιούνται και προέρχονται από τον χώρο της υγείας και του πολιτισμού. Στόχος είναι να αποκομίσουν γνώσεις σχετικά με την άνοια, να αναπτύξουν τις ικανότητες και τις δεξιότητές τους ως προς την αλληλεπίδρασή τους με πάσχοντες από αυτή και να ενημερωθούν σχετικά με τη συμβολή της τέχνης και των μουσείων στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων αυτών.

Τα αναμενόμενα οφέλη από την ανάπτυξη του Ανοιχτού Εργαστηρίου είναι: α) οι επαγγελματίες του πολιτισμού να έχουν την ευκαιρία να επεκτείνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους και οι φορείς που θα συμμετάσχουν να ενισχύσουν τον κοινωνικό τους ρόλο και να βρουν τρόπους να συνδεθούν δημιουργικά με τις ομάδες-στόχο, β) οι επωφελούμενοι να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους μέσω πολιτιστικών δράσεων.

Ως εργαλείο διάδοσης και επικοινωνίας του εργαστηρίου αλλά και μέσο κινητοποίησης και έμπνευσης για ιατρικούς και πολιτιστικούς φορείς θα δημιουργηθεί ένας οδηγός-εργαλειοθήκη, όπου θα αναλύονται τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία του προγράμματος, οι δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν και η αξιολόγησή τους.

Υπεύθυνοι Φορείς Υλοποίησης

Φορέας: Εταιρεία Alzheimer Αθηνών

Κοινωνικοί Εταίροι:

British Council,

Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του ΕΚΠΑ,

Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς,

Εθνολογικό Μουσείο Θράκης Συμμετέχοντες ΕΚΠΑ: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Υπεύθυνοι Υλοποίησης – Επικοινωνία: Επίκουρη Καθηγήτρια Μάρλεν Μούλιου
mpoulidou@arch.uoa.gr, info@alzheimerathens.gr, Μαρία Οικονομοπούλου oik_maria@yahoo.gr

υγεία | πολιτισμός | πολιτιστική κληρονομιά

CIVIS Open Lab Athens

Έργο 4: Διατομεακή Διεπιστημονική Διανθρώπινη συνεργασία Ανοιχτότητας»- Η περίπτωση του Αδριάνειου Υδραγωγείου

Σκοπός του συγκεκριμένου έργου είναι η ανάπτυξη μεθοδολογίας μιας διατομεακής συνεργασίας μεταξύ επιστημόνων διαφορετικών επιστημονικών πεδίων που θα κληθούν να λύσουν ένα κοινωνικό πρόβλημα προς όφελος της κοινωνίας. Η μεθοδολογία διατομεακής συνεργασίας που θα αναπτυχθεί μπορεί να δημιουργήσει ένα σημείο αναφοράς στο ΕΚΠΑ ως αντικείμενο διδασκαλίας και πρακτικής εξάσκησης των φοιτητών αλλά και για κάθε ενδιαφερόμενο από την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών.

Φοιτητές/τριες του ΕΚΠΑ από διαφορετικές γειτονιές θα μάθουν σε «πραγματικό χρόνο» πώς λειτουργεί μια διατομεακή, διεπιστημονική συνεργασία και ποια μεθοδολογία είναι πιο αποτελεσματική. Το πρόγραμμα έχει ως μελέτη περίπτωσης το Αδριάνειο Υδραγωγείο όπου οι φοιτητές, κατόπιν επιτόπιας έρευνας, θα φτιάξουν μια πρόταση για το πώς μπορεί να συνδεθεί το Αδριάνειο ως πολιτιστικό μνημείο και ως υδάτινος πόρος με την τοπική επιχειρηματικότητα, προς όφελος των πολιτών. Θα αποτυπώσουν επιχειρήσεις που βελτιώνουν τη διαβίωση των πολιτών, επιχειρήσεις που εκτείνονται σε όλο τον άξονα του Αδριάνειου, συνδέοντας έτσι τους δήμους μεταξύ τους και επιχειρήσεις που αναδεικνύουν τον πολιτισμό.

Η υλοποίηση του έργου πραγματοποιείται από το ΕΚΠΑ και τον Κοινωνικό Εταίρο ΑΜΚΕ «Όχι Παίζουμε».

Υπεύθυνοι Φορείς Υλοποίησης

Φορέας: ΑΜΚΕ Όχι Παίζουμε

Συμμετέχοντες ΕΚΠΑ: Ιατρική Σχολή

Υπεύθυνοι Υλοποίησης – Επικοινωνία: Δρ. Θεοδώρα Σκαλή dskalis@yahoo.gr,
ΑΜΚΕ Όχι Παίζουμε contact@urbandigproject.org

περιβάλλον | πολιτισμός | πόλεις

CIVIS Open Lab Athens

Έργο 5: Βελτιώνουμε τη ζωή των Ηλικιωμένων

Το έργο «Βελτιώνουμε τη ζωή των ηλικιωμένων» στοχεύει στη βελτίωση της καθημερινότητας και της ποιότητας ζωής ηλικιωμένων ατόμων που διαμένουν σε Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός, η κοινωφελής μη κερδοσκοπική οργάνωση Αποστολή ΑΝΘΡΩΠΟΣ (www.missionanthropos.com), με εμπειρία σε υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων για ηλικιωμένους, συμπράττει με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ «Φυσιολογία της Γήρανσης και Γηριατρικά Σύνδρομα», στο πλαίσιο των Ανοιχτών Εργαστηρίων του CIVIS. Το πρόγραμμα κινείται σε δύο άξονες: α) κινητοποιώντας τους ηλικιωμένους μέσω τακτικής διαδικτυακής επαφής τους με μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης β) επιμορφώνοντας τους φροντιστές και το προσωπικό των ΜΦΗ σε σχέση με τη πρόληψη και αντιμετώπιση των γηριατρικών συνδρόμων, βάσει της Σφαιρικής Γηριατρικής Αξιολόγησης και την ενδυνάμωση της ψυχικής τους ανθεκτικότητας. Την εκπαίδευση θα προσφέρουν τα στελέχη του ΠΜΣ. Η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών θα είναι ουσιαστική, συνδυάζοντας την εκπαίδευσή τους με την προσφορά στην κοινωνία (service learning). Με το τέλος του προγράμματος θα δημιουργηθεί ενημερωτικός οδηγός καλών πρακτικών, ελεύθερα προσβάσιμος στο διαδίκτυο. Η οργάνωση Αποστολή ΑΝΘΡΩΠΟΣ συγχρηματοδοτείται για το συγκεκριμένο πρόγραμμα και από το ΤΙΜΑ – Κοινωφελές Ίδρυμα.

Υπεύθυνοι Φορείς Υλοποίησης

Φορέας: Αποστολή ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Συμμετέχοντες ΕΚΠΑ: Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ιατρικής ΕΚΠΑ Φυσιολογία της Γήρανσης και Γηριατρικά Σύνδρομα

Υπεύθυνοι Υλοποίησης – Επικοινωνία: Αποστολή ΑΝΘΡΩΠΟΣ

veltionoume.missionanthropos@outlook.com

OL-NKUA
Global CIVIS Days Νοέμβριος 2021

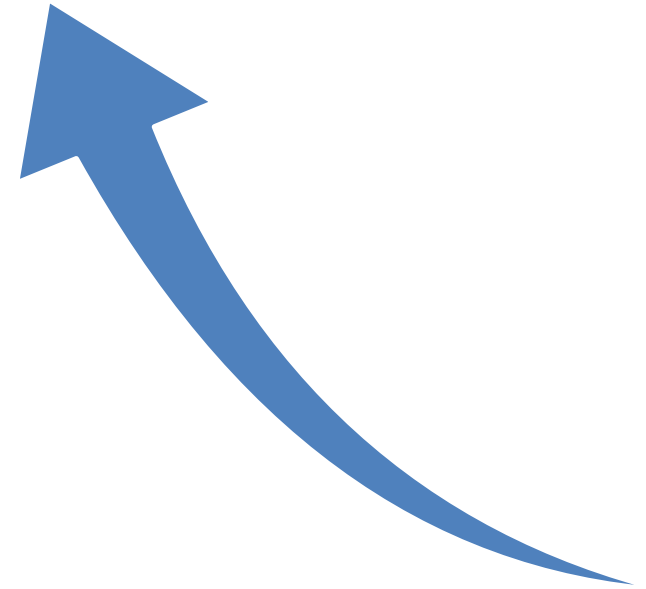
υγεία | κοινωνία

CIVIS Open Lab Athens

εξέλιξη | δυνατότητες

Service learning
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

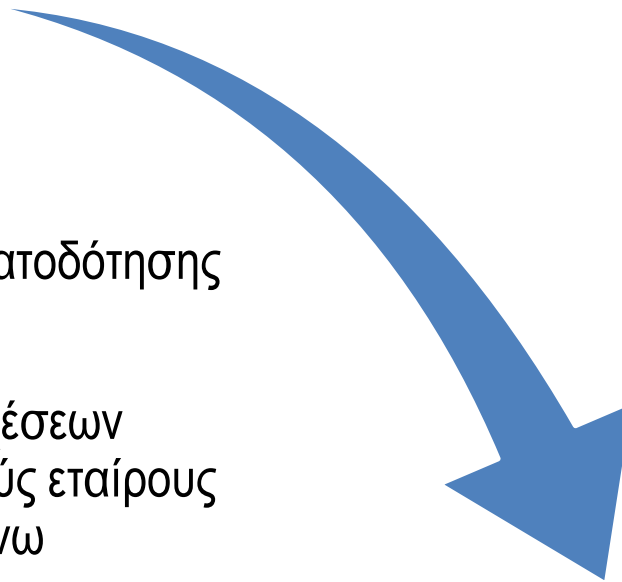
CIVIS Open Lab Athens

δυσκολίες | προκλήσεις

γραφειοκρατία

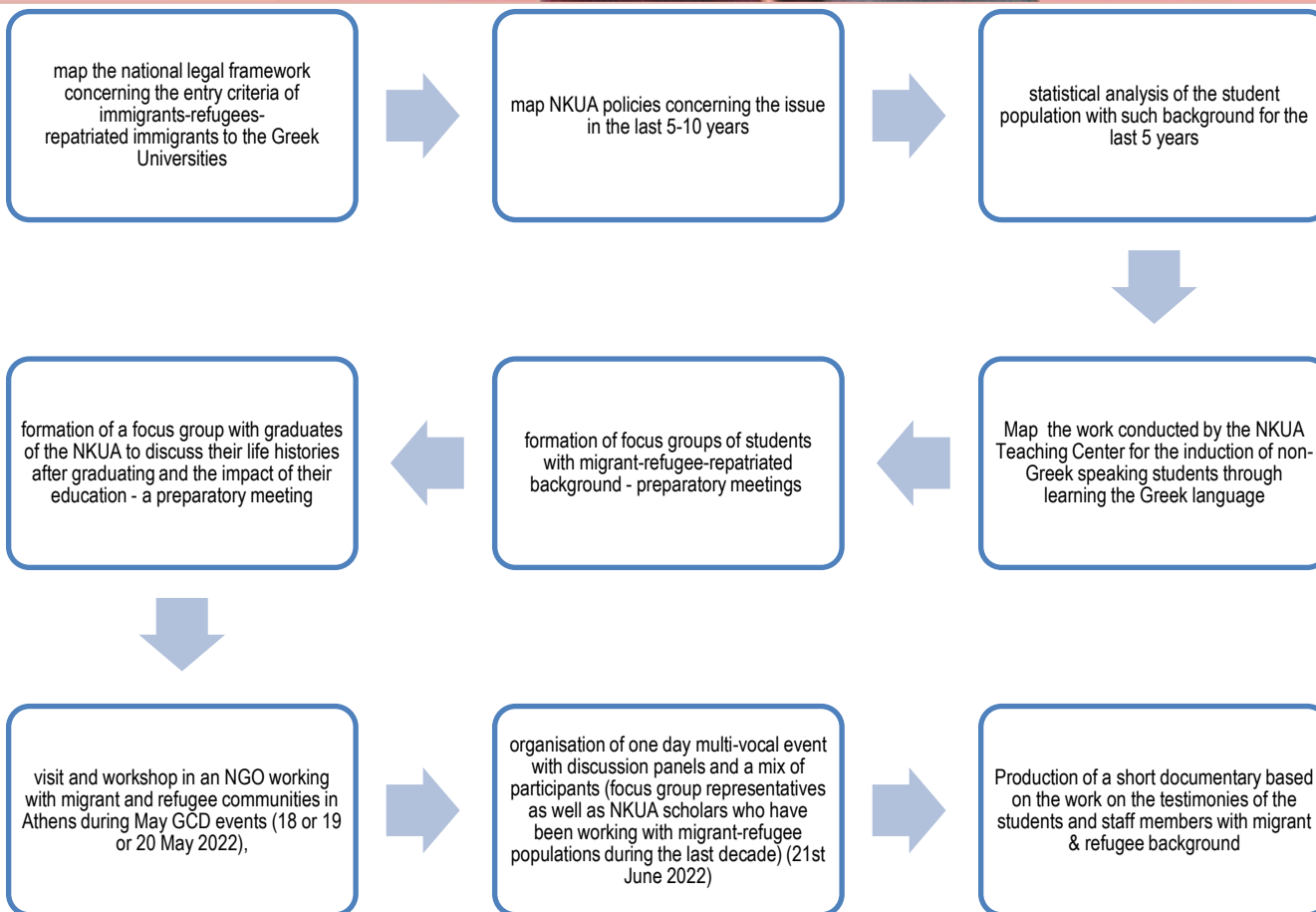
μη ευέλικτη χρήση της χρηματοδότησης

αποσταθεροποίηση σχέσεων
εμπιστοσύνης με κοινωνικούς εταίρους
λόγω των παραπάνω

CIVIS Open Labs

Transnational Project
on Migration and Civic Engagement
in CIVIS Universities | 2022

Global CIVIS Days 2022

